

"KELEIVIS"
PARANKIAUSIAS DARBO ŽMONIŲ
LAIFRAŠTIS, LEIDŽIAMAS
J. G. GEGUŽIS ir DRAUG.
BOSTON, MASS.

KAINA METAMS:
Amerikoje \$1.50
Kitose šalose (užsiuntimui) . . . 1.75

PUSEI METŲ:
Amerikoje 75 c.
Kitose šalose \$1.00

Kreipiantis su kokiais nors reikalais
"KELEIVIO" redakcijai arba užsimokant
už laikraštį, visados reikia teip adresuoti:

"KELEIVIS"
28 Broadway, S. BOSTON, MASS.

"KELEIVIS"
LITHUANIAN WEEKLY
— published by —
J. G. GEGUŽIS & CO.
every Thursday in BOSTON, MASS.
Represents over 4,000 Lithuanians in the
city of Boston, 50,000 in New England
and about 400,000 in United States.

The best Advertising Medium. Executes
all kinds of Job and Book Printing
Translating and Printing in all Mo-
dern Languages.
All Communications should be addressed:
"KELEIVIS"
28 Broadway, S. BOSTON, MASS.

No. 51

Boston, Mass., 16 Gruodžio [December] 1909 m.

Metas V.

VISOKIOS ŽINIOS IŠ RUSIJOS.

Nekalto nužudymas.

16 rugsėjo 1907 met. buvo užmuštas krautuvės savininkas Bychovskis, jo sunus ir tarnaujantis. Tuoj potam buvo suimta 5 įtariamieji užmušimo ypatos. Iš jų penkių teis mas 2 nuteisė į katorgą, o vie ną — Gluslerą nuteisė mir tim ir teismo nusprendimas liko išpildytas.

Tuojaus po išpildymui bau smės ant Gluslerio pradėjo kalbėti, jog nekaltai jis nu kentėjo. Greit potam policija surado tikruosius kaltininkus.

Tai ne pirmas apsirikimas. Rusijos policija visados darb šti — ji sujiesko, kad netik ruosius kaltininkus, tai šiaip sau nužiurimus žmones nutei sia ir nužudo.

Pravoslavų kunigas (po pas) prisivėjo 16 tūkstančių rublių.

Čitos apskrįčio teismas na grinėjo bylą popo Gračovo už išekvojimą 16 tūkstančių rub lių iš pinigų surinktų dėl pavargelių. Popas nuteistas arestantų rotosna vieniams metams.

Ferreras ir spauda.

Ferrero nužudymas bran giai atsiėjo lenkų spaudai. Už straipsnius apie Ferrerą nubautas: „Kurjer Poranny“, „Varšavskio Utro“, „Nova Gazeta“, „Mysl Niepodlegla“ po 200 rublių. Kiti Lenkijos krašto laikraščiai nebuvo bau sioji dėlto. Kad pritarė išpa nijos valdžiai.

Klerikalų valdžia Lenkijo je ant tiek įleidis savo šak nis, kad, nekalbant jau apie gynai katalikiškus laikra ščius, bet ir lenkų nacionalis tų-demokratų „Głos“ ir rea listų „Słowo“ nesidrovėjo iš tarti žodį, pilnai užganėdinan tį Ispanijos jezuitus ir kalti ninkus mirties baudmės.

Duma.

Svarstymai apie vietinį tei smą jau pasibaigė. Dabar eina svarstymas įstatymo apie ypa tos nepaliečiamybę. Galutinas nubalsavimas apie vietinį teismą atidetas iki pasibaigs svarstymai apie ypotos nepa liečiamybę.

Senatas.

Senatas atmetė kasaciją studento Kosveno nuteisto vieniams metams ir tvirtovę už išleidimą brošiūrėlės para šytos M. A. Bakunino ir Vil niaus dijecezijos kunigo Spe rauskio, nuteisto vieniams me tams tvirtovėn už pasakytą pamokslą, kurį teismas pripa zino revoliucijonišku esant.

Intendantams užėjo pirtis.

Intendantais vadinas tam tikri valdininkai, kurie apru pina kareiviją visukuo: dra buziais, maistu pašaru ir t. t. Neseniai Varšavos intenda tai pasiuntė į Kievą karei-

viams 50 tūkstančių čė batų, kurių didesnę pusę pa sirodė niekam netikę. Išsiai škino, kad tie čėbatai buvo iš sięsti iš Varšavos kaip tik prieš atvažiuojant senatorius Garino revizijai daryti. O to Garino intendantai tai bijo, kaip ugnies. Mat jis siemet iš eilės krečia intendantus ir kurtik nepasisuka, tai ten intendantams rugšta. Štai ne perseniai Garinas kretė Mas kvoj ir dabar jau patraukta teisman net 67 Maskvos in tendantūros „činiai“. Mat, vis už „teisingą“ kareivių apru pinimą! Ir Varšavoj, sako, Gariuas irgi daug griekelių radęs ir dar rasiąs. Varšavos gi general-gubernatorius, Lenkijos viešpatis, Skalonas šiomis dienomis nuo senato gavo per nosį. Mat, jis buvo nubaudęs vieno lenkų laik raščio redaktorių 300 rublių už atspausdinimą „neistiki mų eilių“. Tas padavė skundą senatui ir senatas Skalono nubaudimą atmainė. Savo ke liu kai—kurie Varšavos valdi ninkai rusai bijo ir šėšėlio apšvietimo drau gijų. Teip neperseniai kai kurie lenkų visuomenės vei kejai buvo padavę pranešimą apie atidengimą Varšavoje ir apie linkę apšvietimo draugi jos. Bet susirinkę tam tikrom komisijon rusai valdininkai pasakė, kad tokios draugijos negalima leisti, nes girdi, vis tieki butų ką prikėlus uždeng tają „Lenkų motinėle“. Tik 3 tos komisijos nariai sutiko leisti tą draugiją, bet į juos žiūrėti nėra ko, nes tai len kai. O ta „Motinėle“, (Ma cie rz P o l s k a) labai bai sus paukštis, steigė mokyklas, kugygnus ir pagal įstatus bu vo panaši į suvalkiečių „Švie są“.

Valdžia persekioja Suo miją.
Is Peterburgo praneša, kad šiomis dienomis valdžia nu siuntė Suomijon da daugiau savo kariumenės. Caras, ma tyt, pasiryzo atkeršyti su to mams už jų nepaklusnumą ir norą saviskai valdytis. Iki šiol Suomija buvo vienintelė šalis po Rusijos valdžiai, kuri tuo josavo parlamentą, vietinę val džiā ir neėjo rusų kariumenėn tarnauti. Rusų valdžia pirmu čiausiai pareikalavo, kad Suo mija mokėtų jai už netarna vimą kariumenėn nuo kiekvie no kareivio metinę duoklę, bet suomų parlamentas ant to nesutiko. Paskui pareika lauta, kad Suomija prisidėtų prie uždengimo laivyno lešų, bet parlamentas ir tą reikala vimą atmetė, už ką liko užda rytas. Dabargi valdžia atrado, kad Suomija turi užmoket dalį japoniškos karės lešų. Is abelonos sumos (3,000,000,000 rublių) ant Suomijos išpuola 48,000,000 rublių. Todėl Suo mijoje prasidėjo bruzdėjimas. Valdžia bijodama, kad nekiltų revoliucija, kasdieną siun čia savo kariumenę, kad kiek vieną judėjimą tuojaus už ginaužti.

Tolstojaus kalba gramofono.

Peterburgas. — Grapienė Tolstojienė ketina išleisti vi sus savo vyro raštus ir su tuo mieriu nuvažiuo dabar į Pe terburgą, kad dazintoti, ar leis valdzia, ypač ar nebus prie šinga jo veikalamas, kuriuos parašė paskutiniaisiais laikais.

Jasnoj Polianoj (teip vadi nasi Tolstojaus dvaras) Tols tojus parašė tam tikrą veika lėlį, kurį perskaitė gramafonui francuzišką, vokišką, anglišką ir rusišką kalbose. Plyteles su kalba plačiai jau parsiduoda ir pelnas renka mas ant išleidimo Tolstojaus raštų.

Moterys advokatais.

Peterburgas. — Į krimiau liškąjį apskrįčio teismo skyrių pirmą sykį moteriškė stoji advokato rolėje. Prokurato rius užprotestavo, kad mote riškė negali but apginėja, bet teismas į tą protestą neatkrei pė atidos, tuomet prokurato rius užpykęs apleido svetainę, o pirmininkas turėjo uždaryti posėdį.

Tamsybės galybė.

Lenkijoje atsirado tula da vatka, kuri išvaranti iš kiek vieno žmogaus „vėlnią“ (A merikoje yra tokis meisteris, ka „vėlnius“ parduoda. — R.). Ji apsiskelbė, buk turinti „Juodąją“ knygą, kurioj sura dėti visais piktų dvasių pas tieptis ir dabar galinti už nedi delį atlyginimą išvaryti iš kiekvieno „vėlnią“, kuris ty ko pražudyti kiekvieno žmo gaus „dusią“.

Tamsūs žmonės karštai tam tiki ir suvažiuoja labai iš toli. Davatka, matyt, turi proto sumišimą, nes pas visus kuni gus rašinėja laiškus, kad pa remtų ją dvasiškai tame dar be, t. y. naikintume piktų dva sių, o žmonės tiki. Ką tai da ro tamsybė!

Baisus svečias.

Nedėlio, lapkričio 21 d., Brodo miestelyje į rusiškąjį viešbutį atvyko nepažįstamas svečias, kuris ant pareikala vimo jo vardo atkišo viešbu čio užžiūrėtoji revolyerį. Pa šaukta policiją, bet pakol ji atėjo, svečias pasidarė savo kambarįj barikadą ir už jos pasislėpęs visiems gramojo brauningu. Kada policija bandė paimti baisųjį svečią, iš už barikados pasipylė tan kūs šuviai. Pareikalauta tuo met zandarmerija apsupo viešbutį, bet prieit vistiek ne galėjo, nes uzsibarikadavęs sandė per duris ir langus, ir sake, kad mesias da ir bombą. Pribuvo ugniagesiai ir emė į vidų lieti vandenį. Staiga pa sigirdo sprogimas ir vienkart išgriuvo viena siena, išlėkė į viršų lubos ir išbyrėjo visi langai, o jis pats gulėjo visas suplėšytas.

Carienės protligė.

Ne kartą buvom jau rašę, kad carienė turi proto sumiši mą, ir ta žinia kuo toliau, tuo daugiau vis pasitvirtina. Pra džia tos ligos ji gavo nuo re-

voliucijos, kada Carskam Se lo ant caro prisakymo užgro vė kanulės ir pasipylė žmo nių kraujas. Nuo to laiko jai pradėjo sapnuotis, kad revo liucionieriai dieną ir naktį rengia suokalbius ir daro bombas, kad atkeršyti caro šeimynai už kraują savo drau gų. Kada užėina ant jos kokis upas, ji mėtosi iš baimės per kelias valandas be jokios są monės, paskui pradeda verk ti ir ant galo nurimsta ir vėl grįžta prie nuovokos. Po to klajojimo ji nieko nepamena, kas su ja dėjosi. Laikė klajo jimo ji nepažįsta nė savo vy ro, nė tarnų. Is priezasties tos nusiminęs, kas daro sloginan tį išpudį ant viso jų dvaro ir artimų uredininkų.

Juodasimėnų susivažiavi mas.
Šiomis dienomis Peterbur ge įvyko „tikrųjų rusų“ susi vaziavimas, kuriame dalyva po net tokie ponai, kaip Kim sky—Korsakov, buvęs kitąsyk o pirmininkas turėjo uždaryti posėdį.

Nelaimė su orlaiviu.
Nicea, Francuzija. — Or laivininkas Fernandez liko mžmuštas ant vietos, kada bu vo iškilęs 1,650 pėdų ir eks pliudavo jo arlaivio motoras.

Yra tai trečia auka bandy mo su orlaiviais.

Yra tai trečia auka bandy mo su orlaiviais.
Nicea, Francuzija. — Or laivininkas Fernandez liko mžmuštas ant vietos, kada bu vo iškilęs 1,650 pėdų ir eks pliudavo jo arlaivio motoras.

ŽINIOS IŠ VISUR.

Popiežiaus nusiminimas.

„Berliner Tageblatt“ ko respondentas praneša is Ry mo apie popiežiaus nusimini mą, kurį išsaulė viso pasau lio demonstracijos ir protes tai prieš Ferrero nužudymą. Nėgana to da, visa laikrašti ja, išskiriant tik keletą atgal eiviškų laikraščių, smarkiai peikia katalikišką Ispanijos valdžią, sutepusią krauju dvi dešimto amžiaus civilizaciją. Tas liudyja, kad bažnyčios galybė visiškai jau puola. Šie met pripuolė apvaikšėjimas 25-metinio jubilėjaus popiežiaus vyskupavimo, bet jis ne įvyko, nes bijotasi, kad laikė didelių procesijų nesprogtų popiežiu bomba po kojų. O ypač grauzia popiežini širdį juokų laikraščiai, kuriuose baisiai išjuokiamas jo „šventą“ ypatą. Tuos laikraščius žmo nės teip pamėgo, kad ir į baz nyčias nesasi skaityti.

Emigracija „juodosios rankos“.

Geneva, Šveicarija. — Poli cija praneša, kad šiomis die nomis is tenai išvažiuo Ame rikon visa, teip vadinama „juodos rankos“ organizacija.

Didelė eksplozija.

Hamburg, Vokietija. — El bos ankrantų miestelyj Grasbrook, ekspliudavo gazomet ras, kuris patraukė su savim daug aukų. Nuostolius dapi dė gaisras, kuriame sudegė keletas sužeistų žmonių. Is viso atrasta 10 ypatų negyvų, 40 sunkiai sužeistų, o 17 visai nesurasta.

IŠ AMERIKOS.

Karės stovis „laisvoj“ Amerikoje.

Bridgeport, Ohio. — Kapi talistai kreipėsi pas gubernato rių, kad tasai prisistų miliciją kovoti su darbininkais. Mat kelios dienos kaip strei kuoją čia plieno trusto darbi ninkai protestuodami prieš įvedimą „open shop“ siste mos.

Gubernatorius tuojaus pa siskubino patarnanti savo draugams ir pristatė čielą ro tą pestikinkų ir švadroną artilerijos, prie to da 150 poli cistų sangoti fabriką, kurioj dirba keletas skebų. Nakties laiku milicija užmušė 5 darbi ninkus.

Tai gera darbininkams lek cija, kurie priešingi socialis tams ir balsuoja už demokra tias arba republikonus. Soci alistas gubernatorius nebutų siuntęs kapitalistams milici jos.

Ant rytojaus Ohio guber natorius apskelbė Bridgepor te karės stovį.

Dr. Cook apgaudinėjė.

Dr. Cook, kuris apsigarsi no, buk atradęs šiaurinį žem galį, šiomis dienomis nusiun tē Danijon į Kopenhagon uni versitetą savo užrašus ir visus dokumentus iš kelionės, kai po patvirtinimą to, ką sako. Tuom tarpu tulas August Wedel Loose ir J. H. Dunkle apskelbė, „New York Times“, kad Cook meluoja. Jie prisie kē, kad Cook juos pasamdė ir apsiėmė užmokėti 4,000 dol. už padarymą astronomiškų

užrašų ir visų tų dokumentų, kuriuos išsiuntē Danijon. Už tą darbą Cook jiems užmokė 200,000 kubiškių metrų. Jo pastatymas miestui kaštavo 14 milijonų markių.

Areštuoti darbininkų va dovai.
Sydney, Australija. — Ta po areštuoti čia angliakasių sąjungos prezidentas Bowling ir raštininkas Brennan. Ka pitalistai jiems užmetė, buk jie slapta rengę angliakasių streiką. Uždėjus sąjungai pa ranką, abudu paluosuota.

Belgija protestuoja.

Vidurinėj Afrikoj yra šalis Kongo, kuri randasi po Bel gijos valdžios globa. Belgijos karaliaus Leopoldo kariume nės nezmioniškai apsieidama su Kongo gyventojais išsau kē daug protestų. Viso pasau lio laikraštija pradėjo užmė ti neti Leopoldui nezmionišku mą ir barbarizmą. Tedėl da bar Belgijos valdžia užprotes tavo, kad tie užmėtinėjimai buvo tik šmeižimais ir reika lauja jų atšaukimo.

Streikas bujoja.
Pittsburg, Pa. — „Amalgamated Association of Iron & Tin Workers“ dirbtuvėse streikas bujoja jau nuo 5 mė nesių kaip Pensylvanijoj, teip Ohio ir Virginijoj. Scran ton'e, Ohio, namas apgyven tas skebais, tapo išneštas di nanamitu į padanges.

Ekspliozija.
Philadelphia, Pa. — Gele žinių šėpų dirbtuvėj ekspliudavo gazas. Ekspliozijos pa sekmeje tapo užmušta J. Fow ler ir R. Fowler, o teipgi liko si sunaikinta ir dirbtuvė.

Vaikštinėjo kaip Adomas.

Chicago, Ill. — Praėjusioj savaitėj ant Madison gatvės, netoli nuo Despleins gt., pa sirodė žmogus, kuris savo dra panas nešėsi ant rankos, o pats ējo kaip Adomas. Polici ja tuojaus jį suėmė ir nuvežė į nuovadą, kur istyrus pasiro dē, kad tai žmogus sumišusio proto.

Karė su Nicaragua.

Karė tarp Suvienytų Val stijų ir republikos Nicaragua, rodos, neišvengtina. Gruodžio 13 dieną is trijų Naujos Ang lijos uostų išvažiuo daugiau jurininkų į Philadelphia da pildymui skraiduolio „Prairie“ igulus.

Buvęs Nicaraguos presiden tas Zelaya labai užpyko ant Suvienytų Valstijų už jų isi maišymą į vidurinius Nicara guos dalykus ir parėmimą re voliucionierų.

Is Bluefields atėjo žinia, buk Zelaya surinkęs į 500 sau istikimų kareivių ir ketinąs užpulti ant amerikonų, kada jie eis per tiltą Corintoj, to dėl skraiduolis „Prairie“ tapo dapiildytas kareiviais ir išsius tas į Nicaragua.

Subankrutų banka.

Philadelphia, Pa. — Da ne išdilo žmonių atmintųj skria dos, kokias čia padarē ban kierius Reinke, kaip štai ki tas tokis bankierius, S. Papier nik vardu, savininkas dviejų bankų, kuriose darbininkai buvo sudėję savo centus, iš nyko praėjusioj savaitėj is Philadelphia, išnešdamas į 13 tūkstančių dolerių.

Nužudė dvi moteris.

Savannah, Ga. — Čia liko nužudytos dvi moteris, o tre čia sužeista miršta dabar li gonbuty. Pasirodē, kad visos jos nukentėjo nuo tulo juod veidžio, kuris pirm keletos dienų apsigyveno kaiminy stėj, o paskui išnyko be ži nios.

Kompanijos nusileidžia.

Chicago, Ill. — Sukiotų streikas ant šiaur — vakariuo geležinkelio teip išgašdino kompanijas, kad jos pradeda jau taikytis su unija, bijoda mos, kad neišsiplatintų da daugiau.

Geriaus gerti.

Boston, Mass. — Is 14 mie stų Massachusetts valstijoj, kuriuose atsibuvo dabar vie tiniai rinkimai, vienkart nu balsuota keturiuose mieste liuose vėl atidaryti saliuonus. Yra tai Fall River, New Bedford, Marlboro ir Gloucester.

Cherry miestelyj badas ir skurdas.

Chicago, Ill. — Suzinota čia, kad našlės ir vaikai žvusuų anglekasių kėčia badą ir skurdą. Is pradžių nenorėta tam tikėti, bet dabar pasiro dē, kad istikrųjų teip yra. Tą patvirtina aldermanas ir legislaturas pasiuntins A. Cermak, kuriuodu buvo nu vykę ant vietos dalyką ištirti. Jie praneša, kad jau nuo pu setinai ilgo laiko moterys su vaikais neturi nė cukraus, nė kavos, Šviežios mėsos čia jau nematyta nuo čielos savaitės. Stoka daktariškos pagalbos teipgi atjaunama. Bet kodėl? Juk vienam Chicagos mieste surinkta suviršum \$80,000 su šelpimui nelaimingų našlių ir vaikų, o tuom tarpu jos netu ri nė vylygt, nė gert. Pinigai tie sudėti į „Red Cross“ drau gijos kasą. Tuli pradėjo rei kalauti, kad dalis tų pinigų būtų privatiškomis pavesta ypatoms, kurios aprūpins vis kuom reikalingu tuos, kuriems tie pinigai liko sudėti.

Baltimore, Md.

1 gruodžio lietuvių nepri gulmingos kriaučij unijos buvo parengtas nepaprastas susirinkimas, kuriame kalbėjo K. Milošauskas, V. Česna, pora žydų ir J. Bulota. Visi nurodinėjo didelį godu mą darbavių ir naudą uni jos. Paskutinis kalbėjo, kad moteriškė sykį atėjo pas bn čerį ir paprašė kiaušės galvos, bet kad nebutų junijistė, nes jos „burdingerei“ esą „skebai“. Bučeris išmėgęs smegenis pa duoda jai galvą. „O kodėl be smegenų?“ Užklausė moteriškė. Už tai, kad jusų „bordin geriai“ yra be smegenų. J. Monkutis ir V. Ven cius tarpe prakalbų povado vystė A. Petraičio padainavo 3 dainas: „Šalin turčiai, šalin caras“, „Jau nujų tėvy nainių himnų“ ir „Didi garbė jums“. Užką publika iš reiškę padėkavonę garsu del nų piojimu.

J. Zemaitis.

Skaitytojų atyda

Meldžiame visų „Keleivio“ skaitytojų, kurių prienume rata pasibaigė atnaujinti, ki taip busime priversti laikra štį sulaukyti.

„Keleivio“ Administracija.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu.

— Pasakyk, Maikie, ar tu priguli prie socialistų, ar ne?

— O iš kur tau, tėve, tokis žingeidumas užėjo?

— Aš norėjau apie socializmą su tavim pasikalbėti.

— Gerai, galim. Ar turi kokį klausimą?

— Šiur!

— O ką toki?

— Pasakyk man, ar greitai socializmas įvyks?

— Tikrai niekas negali to pasakyti; gali but apie pusę, gali but pabaigoje šio amžiaus; gali but ankščiau, o gali but, kad da vėliau, — tas prigulės nuo gyvenimo sąlygų ir žmonių supratimo.

— Bet pagal tavo nuomonę, ankščiau ar vėliau, socializmas turės įvykti?

— Butinai.

— O aš tau, vaikie, pasakyčiau, kad jis nekuomet neįvyks.

— Aut kogi tu remiesi, tėve, kad jis neįvyks?

— Aš remiuosi ant to, kad iš turtingų ir mokyty žmonių nėra vieno socialisto nėra. Jei-gu įvyktų socializmas, nebūtų kam šalies valdyti — tai vienas. Jeigu įvyktų socializmas, niekas nemokėtų pirklų vesti—tai jau du. O kas vel pastatytų fabrikas? Socialistai pinigų neturi, o kapitalistai tyčia neduotų ir socializmas turėtų sugriuti iš pirmos dienos.

— Ar tai viskas, tėve?

— Taip, Maikie; ką ant to atsakysi?

— Turbut tu išmokai kunigo pamokslą, tėve, jei teip kunigiskai kalbi. Kunigai piešia vėliną, nors nė vienas jo nėra matęs; jie aprašo pragarą, nors nė vienas jų nėra tenai buvęs; lygiai taip pat jie kalba ir apie socializmą, neturėdami apie jį mažiausio supratimo.

— Palauk, Maikie, dabar aš turin balsą.

— Na, tai balsuok, tėve.

— Aš protestuoju prieš tavo kalbą. Aš nenorėjau, kad tu man apie kunigus pasakotum, todėl apie tai man ir nekalbėk. Aš darodžiau, kad socializmas negali įvykti, o jei tu gali, tai darodk, kaip jis galės įvykti? Tą man pasakyk, tai busi vyras.

— Tėve, juk tarp tamsių žmonių kunigai ir paleido—tą paskalą, ką tu dabar man kalbejai, todėl aš juos tau ir priminiau. Tu turi žinoti, kad politika, tai ne kunigų dalykas ir jie negali but jo kiais pranašais tame atžvilgyje. Apie socializmą kalbėti gali tik tie, kurie atsidėję tyrinėja draugijos surėdymą. Tau rodos, kad tas ką tu dabar apie socializmą pasakei, yra teisybė, bet jei tu nuo dugniai pažintum drauginių surėdymą, tu juoktumėsi iš to kio pasakymo. Pagal tavo nuomonę, iš mokyty žmonių nėra vieno socialisto, o jei tu gali, tai darodk, kaip jis galės įvykti? Tą man pasakyk, tai busi vyras.

— Tėve, juk tarp tamsių žmonių kunigai ir paleido—tą paskalą, ką tu dabar man kalbejai, todėl aš juos tau ir priminiau. Tu turi žinoti, kad politika, tai ne kunigų dalykas ir jie negali but jo kiais pranašais tame atžvilgyje. Apie socializmą kalbėti gali tik tie, kurie atsidėję tyrinėja draugijos surėdymą. Tau rodos, kad tas ką tu dabar apie socializmą pasakei, yra teisybė, bet jei tu nuo dugniai pažintum drauginių surėdymą, tu juoktumėsi iš to kio pasakymo. Pagal tavo nuomonę, iš mokyty žmonių nėra vieno socialisto, o jei tu gali, tai darodk, kaip jis galės įvykti? Tą man pasakyk, tai busi vyras.

— Tėve, juk tarp tamsių žmonių kunigai ir paleido—tą paskalą, ką tu dabar man kalbejai, todėl aš juos tau ir priminiau. Tu turi žinoti, kad politika, tai ne kunigų dalykas ir jie negali but jo kiais pranašais tame atžvilgyje. Apie socializmą kalbėti gali tik tie, kurie atsidėję tyrinėja draugijos surėdymą. Tau rodos, kad tas ką tu dabar apie socializmą pasakei, yra teisybė, bet jei tu nuo dugniai pažintum drauginių surėdymą, tu juoktumėsi iš to kio pasakymo. Pagal tavo nuomonę, iš mokyty žmonių nėra vieno socialisto, o jei tu gali, tai darodk, kaip jis galės įvykti? Tą man pasakyk, tai busi vyras.

— Aš to neužginčiju, tėve. Apsisviete darbininkai beveik visi yra socialistais, bet aš kalbu apie neapsisvietusius, apie tokius, kurie nemoka ne skaityti, ne protauti — iš tokių nėra vieno socialisto nėra. Jie vieno to žodžio bijosi; jiems rodos, kad socialistai, tai baisiausi sutvėrimai, jie nori išpaukti visus ponus, išgriauti bažnyčias ir t. t. Bet ištikrųjų socialistai ne mano tai daryti. Jie reikalauja, kad visi šalies turtai prigulėtų visuomenei, bet ne keliems kapitalistams; jie reikalauja visiems lygių tiesių, daugiau mokyklų, o mažiau karčemų ir kalėjimų. Tai-gi socializmui įvykus visi bus mokiniai ir kiekvienas mokės pats valdyti, teip kad valdžia nebūs ne reikalinga; bus tik renkami komitetai išpildymui visuomenės nutarimų.

— Aš, vaikie, priešingas. Tu sakai, kad socialistai reikalauja mažiau karčemų, tai trauk jį šimtas, tokį socializmą, jei žmogus neturės kur ne išsigerti.

— Gėrimas žmonėms yra reikalingas, tėve, ir socialistai tam nepriešingi, bet gėrimas nuodingų daiktų, kaip alus ir degtinė, užnuodija žmogui kraują, o kraujas kuną ir smegenis, todėl tas kenkia visuomenei sveikatai ir protui, ir todėl socialistai tam priešingi.

— Tai kodėl-gi socialistai patys geria?

— Kokis tu keistas, tėve! Juk socialistai tokie pat žmonės, kaip ir kiti, tik jie tuomet skiriasi, kad daugiau apsisviete, bet gyvendami šiandieniniam surėdyme priversti gyventi teip, kaip gyvena visi: jei visi geria — išsigeria ir socialistai, bet už tai jie aiškina, kad tai yra blėdinga, kad to reikia vengti.

— Na, gerai, Maikie, bet iš kur socialistai gaus pinigų pastatyti sau fabrikus, geležinkelius, miestus?

— Tėve, suprask, kad socialistai neketina vaziuoti ant mėnulio vykinti socializmą, bet ant tos pat žemės, kur nuo seniai jau stovi miestai dirbtuvės, geležinkeliai ir t. t.

— Bet tas ne socialistų, vaikie.

— O keno?

— Kapitalistų.

— Klysti, seni. Tas nekapitalistų, bet visuomenės, tik kapitalistai neteisingai visuomenės turtai šiandien valdo. Geležis, anglis, auksas — viskas darbininkų yra paimta iš žemės, maistas yra paimtas darbininkų iš žemės, todėl viskas priklauso darbininkams arba, kitais žodžiais sakant, visuomenei; ir kada visuomenė tai supras, ji paims viską iš savo rankas. Ot, tas jau ir bus socializmas, tėve.

— O jeigu aš turiu šimtą dolerių bankoj, tai nuo manęs irgi atims?

— Tu gali turėti ir penkis šimtus, nuo tavęs neims nė cento, nes visuomenei tas nereikalingas.

— Kaip tai? Juk socialistai nori panaikinti privatiską nuosavybę.

— Privatiską nuosavybę vadinaš tas, kas yra visuomenės padaryta, bet randasi privatiskose rankose; prie to priklauso geležinkeliai, dirbtuvės, žemė ir t. t. Tą dalyką, tėve, teip turi suprasti: kiekvienas žmogus, kokios jis nebūtų tautos ir tikybės, turi su visais lygias tiesas gyven-ti ant žemės ir naudotis jos dovanomis. Tos tiesos yra suteiktos nuo gamtos. Todėl šis surėdymas ir yra neteisingas, kad kapitalistai turi per daug, o darbininkai neturi nieko.

„Biznio“ patriotizmas.

Jubilėjai, pamėnėjimai, vaikščiojimai — vis tai patriotizmo akcija. vis tai daroma dėl labo tautos. Nors visados mūsų žmonės barami, kad jie per daug atšalę savo tėvynei, bet tas netiesa. Tik užmankyti jos koki-nors jubilėjų — ir visi bus su jumi; užmankyti koki norint, nors 40 metines sukaktuves kaip Baltrus Amerikon atkeliavo, tik pasakyti, kad tai svarbus mūsų istorijoje atsitikimas, kad jo pamėnėjimas reikalingas mūsų tautos labui — ir visa Amerikos Lietuva, kaip vienas vyras susuks: „Lai gyvuoja mūsų tauta! Lai gyvuoja Baltrus, kuris išdriso pirmas į Ameriką atplaukti!“ Ir visur bus rengiami susirinkimai ir „keliamia tauta“. Į tokius susirinkimus žmoneliai renkasi degačiomis žingeidumo liepsna širdimis. o agitatoriai išsijonę pasakoja, kaip mūsų tauta senovėj buvo galinga, kaip Lietuva buvo plati, kaip jos vardas buvo garsus, o kokie narsūs buvo mūsų kunigaikščiai ir t. t. ir t. t. Kada tokie atsisaukimai į patriotišką žmonių jausmus sugraudina minkštą klausytojų širdis, tai agitatoriai pradeda raminti, kad Lietuva dar neprazuvo, ji tik išsijosi, bet mes ją pakelsime, tik jūs, broliai, mums padėkite, mes dirbsime, o jūs paremkit mus savo centais; kas tautisko darbo neremia, tas yra tėvynės išgama!... Ir skamba sunkiai uždribti žmonių centai „tautiškiems reikalams“. Suskaitęs auksas, agitatorius pasakė, kiek suaukautą, padekavojo, atsisėdo į automobilį ir nuvaziavo į kitą miestelį apvaikšioti jubilėjų.

Kitas biznieriis vėl nurodineja, kad lietuviai skurdę paskendę dėlto, kad neremia savųjų „biznierių“. Reikšia, jei lietuviai darbininkas čeverkus ar kelines nupirks pas lietuvį, tai pranyks jo skurdas. Tankiai niekinami žydai, kad jie budami apsukresniais patraukia prie savęs lietuvių. Bet aš sakysiu, kad vietoj juos niekinti, mūsų patriotams reikėtų nuo jų pasimokiti patraukti savo žmones. Žydai nėra mūsų priešais, jeigu jie mandagiau už mūsų apsieidami patraukia prie savęs daugiau pirkėjų. Mokykimės nuo jų! Prakalbose ne sakysim, kad žydai mūsų tautą suėdė, bet statykim žydus, kaip pavyzdį.

Baznyčiose visuomet nurodynėjama „istus“, kaip aršiausius priešus tautos ir tikybės.

Vis tai būtų gerai, viskas pagirtina, jei tas būtų daroma dėl labo žmonių. Bet nelaimė, kad tas patriotizmas paremtas ant „biznio“. Mums reikia mokyti, kaip pagerinti darbininko gyvenimą, — tas tai bus patriotizmas. Mūsų tauta susideda iš skurdžių darbininkų, todėl jei jums, patriotai, rupi jos gerovė, jūs nekalbėkit apie senovę, nekelkit jos iš kapo, ji jau mirė ir ištarkim jai amžiną atilį! Nesvarbūs mums Keistučiai ir Vytautai, jų dulkės mums nieko nepadės, praeitis jau negrįž, kaip negrįžta senas paukštis į kiaušinį, ir neužsisėdė mums apie tai kalbėti. Mums svarbi dabartis ir ateitis; mes turim kovoti už save ir savo vaikus. Todėl apie tai mums ir kalbėkit, rupinkitės, kad eikurdą prašalint, bet ne jubilėjų kelti.

Jums gerai, jums šilta, pilkai jūsų pilni, jums noris tik garbės, noris, kad Lietuva

atgytų tik dėlto, kad galėtumėte but Keistučiai, Gedeminais...

O! ne, ponai patriotai! Mums reikia pirmą visiems pavalgyti, visiems pritinkančiai apsidėyti turim visi savą reikaluose lygias tiesas turėti; tuomet visi sykiu galėsime užtraukti: „Da Lietuva neprazuvo!“

Šiandien jūs kalbat apie tėvynės meilę, vadinate tautos veikėjais ir vienkartinat tą numylėtą savo tautą, atimdami jai balsą. Tokio patriotizmo, argirdit, mums nereikia! Mūsų gyvenam 20 tamsio amžiuje, kada trupa tvirčiai karalių sostai, todėl bukit užtikrinti, kad lietuvių tauta tokių sostų jau nestatys.

Iškas.

Mums reikia svetainės.

So. Bostono lietuviai pastaruoju laiku teip žymiai pakilo, kad drąsiai galima pasakyti, jog So. Boston, tai centras Amerikos lietuvių kultūros. Yratai nauja kolonija ir žmonės da ne sudemoralizuoti; užtenka parengti koki vakarą, parengti prakalbas ir žmonės jau nesutelpa svetainėn, kuomet kituose dideliuose miestuose tik su alumu būtų galima tiek sukviesti. O tas aiškiai liudyja, kad South Bostoniečių da sveikos smegenys ir kiekvienas kiltas užmanymas visuomet randa parėmimą.

Mums, So. Boston'o lietuviams, butinai yra reikalinga savo svetainė. Ypač dabar, kada turime tiek inteligentiškų spėkų, kada geriausi progą pakelti tarpe vietinių žmonių susipratimą; stoka gis svetainės mums viską stabdo.

Mes turime gerai išsilavinusią teatrališką draugiją, kuri kas mėnesį galėtų pastatyti ant scenos naują veiklą, bet stoka savos svetainės stabdo visą darbą.

Turime dainininkų kuopelę — ir toji galėtų tankiau parengti koncertus, jei būtų savą svetainę.

Neturint svetainės, visos mūsų jaunomenės spėkos turi nykti be darbo.

Pagal mano numanymą, apie svetainę turi pasirūpinti ne kas kitas, kaip tik draugystės, o visuomenės bus pareiga tą darbą paremti ir ji nuo to neatsisakys.

Jei progresyviškesnės draugystės negalėtų susitaikyti su bažnytinėmis, tai ir ant to da nėra ko paisyti. Yra Ukės Kliubas, Vytautėnė ir Kazimierinė draugystės, kurios visuomet pritarė; Lietuvos Dukterų draugystė teipgi neatsisakys. Ir štai mes jau turime keturias dideles draugystes, kurios, man rodos, mielai pridės pagal išgalę savo pajėgas įvykdimui Lietuviškojo Namo So. Boston'e.

Nors tam tikslui reikia pusėtin kapitalo, bet, man rodosi, jį būtų galima surinkti šitoki būdu: kiekviena draugystė įveda Lietuviškojo Namo reikalams „extra“ mokesčius po 20 centų į mėnesį nuo kiekvieno šanario. Apsunkinimas, man rodosi, didelis čia negalėtų būti; 5 centus į savaitę kiekvienas lengviau galit atidėti, gerdamas tik vieną stiklą mažiau rudžio. Paėmus visų keturių aukščiausių mėnesių draugystė šanarius sykiu bus maždaug 600 ypatų. Jei visi mokes po 20 centų mėnesį, tai į vieną mėnesį turėsime jau \$120, o per metus jau pasidarytų \$1,440. Apart to da, tam tikslui galima pavrengti keletą balių ir koncertų, parengti tankiai prakalbas, o visuomenės visados prisidės su savo centais.

Pastatyti namai net ten, kur lietuviai randasi vos keli šimtai, o So. Boston'e yra keli tūkstančiai! Reikia tik noro, o už poros metų namas jau bus.

So. Boston'o Patriotas.

KORESPONDENCIJOS

Gardner, Mass.

Yra pas mus kunigas Radzevičia, kuris turi susitvėręs lenkų parapiją ir norėjo lietuvių prisivilioti, bet buvo tokių bedievių, kurie užstojo kelią.

Mėnesis atgal, vienas lietuvis nunešė pas kun Radzevičių pakrikštyti kūdikį. Kada už darbą davė kunigui dolerį, tai kun. neima, sako, duok penkis. Vaikinas sako, kad neimi, tai da geriau. Pasiėmė dolerį ir išidėjo į kišenį. Kunigas sako: „kiba tu socialistas, kad neduodi pinigų?“ „Socialistas“, atsakė vaikinąs. Paskui kun. Radzevičia per pamokslą iškeikė socialistus, kad pinigų neduoda.

89 L. S. S. kuopa parengė 21 lapkričio prakalbas. Buvo du kalbėtojai: S. Michelsonas ir A. Antonov.

Pirmas kalbėjo S. Michelsonas, dėjo nupulė mūsų tautą; antras A. Antonov — apie Švedijos streiką. Paskui S. Michelsonas antru kartu kalbėjo. Nurodė, kad dabartinis surėdymas yra priešingas Dievo prisakymams ir gamtos įstatymams. Po jo kalbai A. Antonov kalbėjo apie Ferrer'o uždymą.

Publika klausėsi su dideliu įsitempimu ir visi buvo prakalboms užganedinti, nes kalbėtojai labai puikiai išaiškino savo temas. Žmonių buvo prisirinkę kiek niekad Gardnerių ant prakalbų da nebuv. Parduota nemažai knygų ir keliolika draugų užsirašė „Keleivis“.

Uzdengimui surengimo lėšų sumesta 12 dol. su centais aukų; kas liko, paskirta Švedijos streikieriams.

Socialistas.

Melrose Park, Ill.

Lapkričio 27 d. ant kampo 15-tos ave. ir Lake st., Ravens svetainėje, Tarptautiska Lietuvių Socialist Party kuopa turėjo susirinkimą ir prakalbas. Kalbėjo draugas J. Semashko; aiškino darbininkų padėtinį ir kas tai yra dabartinė kapitalistų valdžia. Po tam drg. Semashko paraginuo susirinkusius rašyti prie Tarpt. Liet. Soc. kuopos. Prisirašė ir usimokėjo įstoįmą 14 draugų: Frank Gliznis, Jan Weiss, Leon Zuperko, Stanislaus Wernis, Kazimieris Stabis, Motiejus Petraitis, George Bartulis, Stas Debur, Peter Poleski.

Nutarta kita susirinkimą suaukoti gruodžio 4 d. toj pat svetainėj. Susirinkimas įvyko. Drg. Semashko išrinktas išėmimui čarterio iš Cook County. Sekretorium — W. Butvills, pas kurį bus kas mėnesis pirmą ir antrą nedėdienį 10 val ryto susirinkimas. Susisėdimo adresas tokis:

W. Butvills, 136 15 ave., Box 45, Melrose Park, Ill.

J. S.

Brighton, Mass.

Lapkričio 21 d. 17 L. S. S. kuopa buvo surengus prakalbas dėl išaiškinimo Švedijos generališkojo streiko ir kiek galint jį paremti. Kalbėti buvo pakviestas F. J. Bagočius, kuris labai gražiai nurodinėjo, kaip prasidėjo socializmas ir dėlko dabar kila milžiniški streikai; ragino visus, kad padėtų Švedijos darbininkams tą streiką laimėti. Žmonių buvo iš aplinkinių daugiau, ne gu vietinių (mat pas mums alaus dang yra). Po prakalbų buvo diskusijos, kuriomis publika liko užganedinta.

Švedijos darbininkams aukavo šios ypatos: J. Petrulis \$2, S. Bakanauskas, J. Kugis, K. Balčiūnas po \$1; I. Vaskis 50c., F. Lukas 50c., V. Vaskienė 50., S. Miliauskas 50c.

P. Rudkauskis 30c., R. Vasiiliauskas 25c., F. Bushman 25c., T. Bartkevičia 25c., P. Pukelis 25c., I. Matuzas 25c., E. Almanavičiūtė 25., S. Čekauskaitė 25c., I. Bušman 25c., P. Piluškis 25c., S. Daniliavičia 25c., S. Visminas 25c., A. Rudkauskas 25c., S. Kersis 25c., L. Čekauskas 25c., Paulauskas 25c., smulkesniais surinkta \$2,76, viso labo \$13.41. Atėmus už svetainę \$2.50, už apgarsinimus \$1.75, už pačią 10c., sykiu — \$4.35, pasiliko \$9.06. Pinigai pasiųsti Švedijos atstovui Tholin, į New York'ą. Visiems aukavusiems tariam sirdingą ačių.

67 k. sekr. I. Kugis.

Amsterdam, N. Y.

Lapkričio 7 d. čia atsibuvo lietuviškas vakaras. Vietinis choras sudainavo kelias dainas, ypač visiems patiko „Lietuva tėvynė mūsų“. Buvo saktyta ir eilės ir da kas...

bet aš noriu pasakyti visuomenei, kokios čia buvo prakalbos mūsų kunigelių.

Pirmas kalbėjo kun. Židana-vičia apie Lietuvos istoriją. Kur svarbesni dalykai, tai perlėkė viršum, o sakė šį-tą. Gerai pasakė apie Gruunvaldo mušį; bet kada dėjo prie Jagailos, tai ten per ilgai apsisitojo. Kada lietuviai susiremė su kryžieivis, tai nupasa-kojo, kad ne drasa ir narsu-livius, bet tai Jagaila pas Die-vą išmėdė, nes „jisai su sa-voim turėjo katalikišką kuni-gą ir tas kunigas laikė mišias — kokioj tai budoj, kurių Jagaila klausė ir karštai mel-desi, už tai Dievas padėjo Ja-gailos kariuomenei kryžieivius sumušti“...

Antras kalbėjo kun. Peza apie emigraciją; kaip ir dėlko lietuviai į Ameriką keliavo. Negalima išpėti, iš kokio purvyno kun. Peza sėmė tokias žinias? Visos jo kalbos neatkartosiu, nes nieko naudingo nepasakė, bet štai ką jisai nupiešė apie socialistus.

„Žmogus, kada atkeliauja į šią šalį, pradeda pijokauti; o kada neturi nei darbo, nei pinigų, tada jisai neranda vietos, neturi nei kur pernaktuoti... O čia Amerikoje, tai yra agitatoriai, vadinaš „socialistai“, tai jie tą pamatę, tuojau suvo tinklus ant tokių užtaiso ir iš jų padaro visą partiją, o paskui ką jie veikia? Paskui atkalbinėja žmo-nes, kad neitų į bažnyčią, kad neklusėtų kunigų ir niekina mūsų religiją“.

Dabar spresk, skaitytojai, kas mūsų kunigeliui rupi!... Geriau kun. Pezą apgungus ir meškos karlį ir prašyt kazokų pašokti, negu pastatyt kalbėtoją vietoj, kad mulintų žmonėms akis...

Gal kun. Peza matosi, kad socialistai nori jį išrengti iš juodų rubų ir vestis po žemę anglių skaldyti? Argal skauda jam jo kunigiską širdį žiurint, kaip žmonės vienijasi ir daro pagerinimą savo buvyj. atsi-sakydami nuo seno svieto: Nereik mums pančių vergi-jos!...

Nepamiršo ir apie laikraš-čius; visus iškeikė ir liepė neskaityt, nes yra bedieviški dēpė tikiai „Žvaigždės“ ir „Draugas“ skaityt. Paskui pasake, kad rinks pinigus tautiškiems reikalams, o kas duos dolerį, to vardą ir pravarde garsis iš sakyklos...

Da galima būtų parašyti ir daugiau tokių pasakytų niek-inkių, bet reiktų jaučio odos juos visus surašyt.

Kupranagaris.

Cherry, Ill.

Lapkričio 13 d. čia atsitiko baisi nelaimė darbininkams, dirbusiems anglių kasyklose, prigulinciose St. Paul kom-punijai. Po pietų apie 1 va-

landą užsidedę šieno vežimas įleistas po žemę į kasyklas. Kadangi paprastai „bosai“ visur buna kompanijos patai-kunai, tad ir čia jie nedavė žinios žmonėms dirbantiems po žemę, kad nepertraukt dar-bo ir nesumazint kompanijai pelno, bet skubino gesyt ugnį. Darbininkai, kurie ten prie skylės dirbo, matyt, teipgi bu-vo pataikunai „bosų“, nes nėjo šaukti žmonių iš po žemės, bet kelė vis anglis iki pamatė, kad jau ir patiems ankšta; tai tik kelesdešimt žmonių spėjo išbėgt, o ten, menama, dirbo apie 500, todėl su mažu išėmimu jie visi ten liko. Oficiališkai laikraš-čiuose skelbiami raportai, rods, paduoda tik biskį dau-giau per 300 žmonių. bet tas netiesa, sako Cherry gyven-tojai. Pagal tautų čionai zuvo daugiausia italų, paskui slo-vakų, keletas lenkų, švedų, anglių, airių ir lietuvių. Lie-tuvių, zuvę apie 26. Nekurių vardai šitie: Jonas Sabrin-skas, Juozas Rabiza, Pijūšas Prusaitis, Petras Prusaitis, Franas Mischonis, Petras Jo-nuša, Jurgis Subačius, Jonas Subačius, Kazys Subačius, Povylas Atkačiūnas, J. Lyda-ka ir jo du sūnūs, teipgi du ne-zenoti pas jį buvę vyrai: By-tautas Juozas Tamasauskas ir Jonas Binzas. Kitų vardų nežinau. Ugnis užgime iš šios priežasties: Po žemę apie mu-ty tvartus (mulai reikalingi atvezimui anglies iš gilumos mainų prie skyles) sugėdė elektriški dratai, todėl daroi-ninkai turėjo mest sieną su degačiom lempom, prie kak-tų (prie kepurų). Vienam iš jų lempa nupulė į sieną ir uždege jį. Jei ūmu laiku bu-tų duota žinia visiems angliakasiams, jie būtų visi išsigel-bėję, bet dėl kompanijos šunų (bosų) patsidavimo tiek svie-to zuvo. Šiandien miestyje da-bar neapsakomas liudnumas žmogų ima. Moters, vaikai rauda, rečia. Mat čia mažas miestelis, da neseniai išikūręs, tai visam miestelyj vyrų gy-vų beveik neliko, tik moteris ir vaikai — daugiau nieko.

Darbų čionai kitokių nėra, kaip tik a glis kast.

Koks tai baisus atsitikimas! bausi ir pamisllyti, o da bai-siau klausyt rekmo likusių moterų su mažais vaikais.

Kun. Valaitis iš Spring Va-ley, Ill., sako, kad Cherry angliakasių Dievas nubaudė už jų griekus. Ir nesigėdi ku-nigas teip baisysose atsitiki-muose teip begėdškai blyvz-got 20-tam amžiuje! Reikejo jam gyventi 12 amžiuje, su necivilizuotais.

Broliai darbininkai, ne-klausykite panašių bliuznyji-mų kunigų, bet švieskitės, mokykitės ir supraskit iskur jūs nelaimės paeina, reika-laukite nuo kompanijų apziu-ros, zinokite ko jums reikia ir to reikalaukite. Tegul bu-na po žemę telefonai, kad ūmu laiku būtų galima vi-siems po žemę duoti žinią. Jūs mokat savo unijų virši-uinkams dideles algas, reika-laukite, kad jie viską priži-rėtų ir verstų kompanijas daugiau rupintis apie jus. Tuomet ir kunigai nesidžiaugs iš jų snelaimės ir nesakys, kad jus Dievas už griekus teip zudo.

Šilakojo Kvietkas.

Troy, N. Y.

Miestas nemazas; randasi visokių fabrikų: geležinių, mąskiniųjų ir kitokių išdr-bysčių. Darbai čia gerai ir iš kitur atvažiuojam nesun-ku ganti darbas, o kada pra-moksti darbą, tai ir uzdarbis ne menkas. Miestas gyvento-jų turi apie 120 tūkstančių. Maziausiai už vis lietuvių, nes

[Tąsa ant 3 pusl.]

